



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU-4101-04-01/12
P/12/149

Lublin, dnia 17 września 2012 r.

**Pan
Marian Najdychor
Komendant Główny
Ochotniczych Hufców Pracy**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie przeprowadziła w Komendzie Głównej Ochotniczych Hufców Pracy w Warszawie („KG OHP”), kontrolę działalności Ochotniczych Hufców Pracy (OHP) w latach 2009-2012 (I kw.), w tym nadzór nad prawidłowością realizacji zadań OHP przez podległe jednostki w zakresie kształcenia i wychowania młodzieży i przeciwdziałania marginalizacji społecznej.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 26 lipca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r. w związku z art. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli², przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne. Zawarta w nim ocena uwzględnia także wyniki kontroli wykonania zadań OHP w jednostkach podległych Komendantowi Głównemu, tj. przez Europejskie Centrum Szkolenia i Wychowania (ECSiW) w Roskoszy, Centrum Kształcenia i Wychowania (CKiW) w Gołdapi oraz cztery wojewódzkie komendy w: Białymstoku, Kielcach, Lublinie i Olsztynie.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność Ochotniczych Hufców Pracy, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Ocenę pozytywną uzasadniają:

- prawidłowe przygotowanie Komendy oraz podległych jednostek do realizacji zadań OHP przewidzianych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy³, w zakresie kształcenia i wychowania młodzieży, zatrudnienia oraz przeciwdziałania ich marginalizacji i wykluczeniu społecznemu,
- umożliwienie uczestnikom OHP uzupełnienia wykształcenia podstawowego, gimnazjalnego lub ponadgimnazjalnego oraz zdobycia kwalifikacji zawodowych poprzez praktyczną naukę zawodu,

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

² Dz. U. nr 227, poz. 1482 ze zm., zwana dalej Ustawą nowelizującą.

³ Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.

- prawidłowe refundowanie ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom,
- efektywne pozyskiwanie środków finansowych z Europejskiego Funduszu Społecznego i realizowanie projektów adresowanych do młodzieży, w tym zagrożonej marginalizacją i wykluczeniem społecznym,
- rzetelne sporządzanie i terminowe przedkładanie Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej planów pracy na rok następny oraz sprawozdań z ich wykonania.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- nieopracowaniu kryteriów szacowania kosztów kształcenia uczestników w jednostkach OHP,
- niedostatecznym nadzorze w zakresie:
 - przygotowywania uczestników OHP do nauki zawodów dostosowanych do potrzeb rynku pracy,
 - powoływania przez kierowników podległych jednostek komisji rekrutacyjnych,
 - nieodpłatnego udostępniania przez jednostki OHP podmiotom zewnętrznym nieruchomości Skarbu Państwa.

1. W kontrolowanym okresie Komendant Główny OHP podejmował prawidłowe działania w celu realizacji przez podległe i nadzorowane jednostki zadań nałożonych ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁴ i wymienionych w przepisach § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych zadań i organizacji Ochotniczych Hufców Pracy⁵ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. o tym samym tytule⁶. Koordynował oraz nadzorował działalność podległych jednostek organizacyjnych.

Kontrolowane jednostki podległe Komendantowi Głównemu posiadały zatwierdzone regulaminy organizacyjne⁷ obejmujące zadania w zakresie kształcenia i wychowania młodzieży. Stwierdzono jednak, że w dwóch z nich (Komenda Wojewódzka w Kielcach oraz CKiW w Gołdapi) nie zaktualizowano regulaminów organizacyjnych.

Również regulamin organizacyjny Komendy Głównej wprowadzony zarządzeniem nr 35/BOA z 8 października 2011 r. zawierał w § 2 nieaktualne zapisy o tym, że Komenda Główna OHP działa na podstawie obowiązujących przepisów prawa, m.in. ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., poz. 2572 ze zm.). Należy zauważyć, że od 22 kwietnia 2009 roku kiedy to nowelizując ustawę o systemie oświaty, uchylono pkt 8 art. 2 ustawy, tym samym wyłączono Ochotnicze Hufce Pracy z katalogu podmiotów działających wg jej przepisów (art. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 19 marca 2009 r. o *zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych ustaw*⁸).

Komendant Główny opracował i wdrożył koncepcję funkcjonowania OHP w latach 2009-2015, zawierającą m.in. cele strategiczne i operacyjne OHP oraz podstawowe obszary działalności.

Uregulowane zostały zasady koordynacji działań podejmowanych przez poszczególne jednostki organizacyjne OHP w związku z ubieganiem się o środki ze źródeł zewnętrznych na sfinansowanie realizowanych projektów, oraz współpracy poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych OHP w zakresie realizacji projektów europejskich⁹.

⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2005 r. Nr 6, poz. 41 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 155, poz. 920.

⁷ Regulamin organizacyjny Komendy Głównej został wprowadzony zarządzeniem nr 35/BOA z 8 października 2011 r.

⁸ Dz. U. Nr 56, poz. 458.

⁹ Zarządzenie Komendanta Głównego OHP Nr 9/BPEW z 23 lutego 2010 r.

W badanym okresie realizowano ogółem 432 projekty edukacyjno-szkoleniowo-wychowawcze adresowane do młodzieży, w szczególności młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz bezrobociem. Wartość tych projektów wynosiła ogółem 230.517 tys. zł. Były one finansowane bądź współfinansowane m.in. przez Unię Europejską, Fundację Polsko-Niemieckiej Wymiany Młodzieży, Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży. 12 projektów o łącznej wartości 188.853,4 tys. zł, realizowała bezpośrednio Komenda Główna. W ramach największego z tych projektów pn. „OHP jako realizator usług rynku pracy” (o wartości 99.538 tys. zł):

- przeszkolono 7.793 osób (uczestników OHP);
- utworzono 217 jednostek organizacyjnych (98 punktów pośrednictwa pracy, 100 młodzieżowych centrów kariery oraz 19 ośrodków szkolenia zawodowego);
- stworzono 546 (w 2011 r.) i 502 (w I kw. 2012 r.) miejsc pracy (etatów w przeliczeniu na pełnozatrudnionych).

2. Komendant Główny zgodnie z § 3 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych zadań i organizacji OHP, a wcześniej rozporządzenia Ministra Gospodarki w tej samej sprawie z dnia 30 grudnia 2004 r. sporządzał roczne plany pracy OHP i sprawozdania z ich wykonania oraz przedkładał je do akceptacji Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej (MPiPS) w terminach określonych w § 12 (w przypadku rozporządzenia z 22 lipca 2011) i w § 10 (w przypadku rozporządzenia z 30 grudnia 2004 r.). Plany te (na 2009, 2010, 2011 i 2012 rok) oraz sprawozdania z ich wykonania (za 2009, 2010 i 2011 rok) zostały zaakceptowane przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej (bez uwag).

Komendant weryfikował i dokonywał akceptacji rocznych planów pracy i sprawozdań z realizacji tych planów przedkładanych mu przez podległe jednostki. Wydawał też (każdego roku) wytyczne w sprawie zasad rekrutacji młodzieży do OHP oraz organizacji i nadzoru kształcenia i wychowania w danym roku szkolnym. Określił zasady, procedury i tryb przeprowadzania kontroli w jednostkach organizacyjnych OHP. W badanym okresie pracownicy Komendy Głównej przeprowadzili ogółem 87 kontroli w 67 jednostkach organizacyjnych OHP. Dalszych 1.705 kontroli dokonali w podległych sobie jednostkach wojewódzcy komendanci OHP.

3. W strukturze organizacyjnej OHP (na dzień 31 marca 2012 r.) funkcjonowało ogółem 825 jednostek organizacyjnych (tj. o 136 więcej w stosunku do 2009 r.), w tym: Komenda Główna, 16 wojewódzkich komend, dziewięć centrów kształcenia i wychowania, pięć ośrodków szkolenia zawodowego; 29 ośrodków szkolenia i wychowania, 103 hufce pracy, 79 środowiskowych hufców pracy, 49 centrów edukacji i pracy młodzieży, 109 młodzieżowych biur pracy i ich filii, 106 klubów pracy, 49 mobilnych centrów informacji zawodowej, 33 młodzieżowe centra kariery, 20 rejonowych ośrodków szkolenia zawodowego oraz 217 jednostek utworzonych w ramach realizowanego przez OHP projektu pt. „OHP jako realizator usług rynku pracy”. Stan zatrudnienia w tych jednostkach (na dzień 31 marca 2012 r.) wynosił 3.370,70 etatów tj. o 697,46 etatów¹⁰ więcej w stosunku do 2009 r. Na koniec 2011 roku nastąpił wzrost zatrudnienia o 601,54 etatu w wyniku likwidacji 36 gospodarstw pomocniczych z dniem 31 grudnia 2010 r. oraz utworzeniem z dniem 1 stycznia 2011 r. czterech Ośrodków Szkolenia Zawodowego w: Mińsku Mazowieckim, Radomiu, Włocławku i Wrocławiu¹¹.

W niektórych jednostkach opiekuńczo-wychowawczych (podległych Lubelskiemu Wojewódzkiemu Komendantowi OHP¹² oraz Podlaskiemu Wojewódzkiemu Komendantowi OHP¹³) nie zapewniono jednak liczby

¹⁰ Bez uwzględnienia 3.496 pracowników młodocianych zatrudnionych w celu nauki zawodu przez gospodarstwa pomocnicze i przejętych z dniem 1 stycznia 2011 roku przez jednostki organizacyjne OHP po likwidacji gospodarstw pomocniczych.

¹¹ W wyniku realizacji porozumienia zawartego w dniu 23 września 2010 r. z Ministrem Gospodarki w uzgodnieniu z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przejęcia przez Komendę Główną mienia, nieruchomości oraz zadań realizowanych przez likwidowane zakłady budżetowe, tj. ośrodki centralnego szkolenia maszynistów w ww. miejscowościach.

¹² W pięciu hufcach niedobór wynosił od 1,10 etatu w OSIW w Zamościu do 6,08 etatu w ŚHP w Lublinie.

¹³ W pięciu hufcach (w skrajnym przypadku jeden wychowawca przypadał na 40 uczestników).

wychowawców zgodnej z wytycznymi Komendanta Głównego OHP, tj. jednego wychowawcy na 30 uczestników dochodzących i jednego wychowawcy na 15 uczestników stacjonarnych.

4. W latach szkolnych 2008/2009 – 2010/2011 łączna liczba absolwentów OHP pobierających naukę w formie nauki zawodu i przyuczanych do zawodu wyniosła 33.860 osób. W tym okresie naukę pobierało odpowiednio: 30.743 osoby, 32.436, 32.939, a według stanu na 31 marca 2012 roku nadal pobierało naukę 31.406 uczestników. Z tej liczby tytuły kwalifikacyjne w roku szkolnym 2008/2009 uzyskało 5.046 osób (88,2% absolwentów), w roku szkolnym 2009/2010 – 5.310 (89,1%), a w roku szkolnym 2010/2011 – 5.513 (89,3%), z tego w: hufcach pracy 12.691, środowiskowych hufcach pracy 14.395, ośrodkach szkolenia i wychowania 2.743 i centrach kształcenia i wychowania 1.577.

Zdawalność¹⁴ egzaminów potwierdzających przyuczenie do wykonywania określonej pracy w zawodzie przez absolwentów OHP (dotyczy uczniów gimnazjum), przed wewnętrzną komisją egzaminacyjną powołaną przez pracodawcę w latach szkolnych 2008/2009 – 2010/2011 wynosiła 100%. Niewielkiej poprawie uległa natomiast zdawalność egzaminów na tytuły kwalifikacyjne (potwierdzające kwalifikacje zawodowe), która w roku 2008/2009 wynosiła 88,2%, w roku 2009/2010 – 89,1%, a w roku 2010/2011 – 89,3%.

5. Średnioroczne koszty utrzymania jednego uczestnika OHP były zróżnicowane w poszczególnych jednostkach m.in. z uwagi na proporcje uczestników OHP z zakwaterowaniem w stosunku do uczestników bez zakwaterowania, specyfiki obiektów (siedzib jednostek), czy z faktu posiadania własnych warsztatów szkoleniowych, co powodowało konieczność zatrudniania instruktorów, zakupu narzędzi i materiałów. W przypadku uczestników:

- a) dochodzących koszty te w 2011 r. wynosiły: 2.316,30 zł w przypadku wojewódzkich komend, z tego najwyższe (8.839,26 zł) w Małopolskiej Wojewódzkiej Komendzie (WK), zaś najniższe (136,40 zł) w Wielkopolskiej WK;
- b) stacjonarnych średnioroczne koszty utrzymania jednego uczestnika w 2011 roku wynosiły: 11.348,67 zł w przypadku wojewódzkich komend, z tego najwyższe (21.306 zł) w Śląskiej WK, zaś najniższe (5.109,81 zł) w Lubelskiej WK.

Z ustaleń kontroli wynika, że wysokość tych kosztów miały wpływ także niejednakowe metody ich obliczania w poszczególnych jednostkach organizacyjnych OHP. Komenda Główna nie opracowała takich jednolitych kryteriów szacowania kosztów kształcenia i nie dokonywała również szczegółowej analizy tych kosztów¹⁵.

6. NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie refundowania wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom (zadanie zlecone ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*¹⁶). Refundację wypłacano zgodnie z zapisami umów zawieranych z pracodawcami, dotyczącymi refundacji wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne za młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego. Prawidłowo dokonywano wstępnej oceny i weryfikacji wniosków o refundację. Umowy te zawierały uregulowania zgodne ze wzorem stanowiącym zał. nr 3 do rozporządzenia MPiPS z dnia 26 kwietnia 2007 r. w *sprawie refundowania ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń młodocianym pracownikom*¹⁷. Wydatki OHP ze środków Funduszu Pracy wynosiły w analizowanym okresie ogółem 753.837,7 tys. zł, z tego: 200.819,1 tys. zł w 2009 r., 234.533,4 tys. zł w 2010 r., 273.566,8 w 2011 r. i 44.918,4 tys. zł w pierwszym kwartale 2012 r.

¹⁴ Liczona liczbą absolwentów, którzy zdali egzamin.

¹⁵ Zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

¹⁶ Dz. U. z 2008 r., poz. 415 ze zm.

¹⁷ Dz. U. Nr 77, poz. 518 ze zm.

7. Aktualnie obowiązująca dzienna stawka żywieniowej przeznaczona na przygotowanie posiłków dla uczestników przebywających w formie stacjonarnej w jednostkach organizacyjnych OHP (9 zł) pozostaje na niezmiennym poziomie od 2008 r., a od 2004 r. (czyli od ponad 8 lat) wzrosła zaledwie o 1,50 zł i w chwili obecnej nie zaspokaja potrzeb związanych z zakwaterowaniem i wyżywieniem uczestników stacjonarnych OHP. Na konieczność zwiększenia przedmiotowej stawki wielokrotnie wskazywali w swoich wnioskach kierownicy jednostek organizacyjnych OHP. Dopiero 4 lipca 2012 r. (tj. w trakcie kontroli NIK) Komendant Główny wystąpił do Ministra Pracy i Polityki Społecznej o podjęcie działań celem zwiększenia budżetu OHP w celu poprawy, jakości wyżywienia i zakwaterowania uczestników OHP.

8. W ocenie NIK niedostateczny był nadzór nad jednostkami organizacyjnymi OHP w zakresie gospodarowania nieruchomościami. W siedmiu przypadkach (na 131), kierownicy jednostek organizacyjnych OHP (wojewódzcy komendanci w: Toruniu, Olsztynie i Poznaniu oraz dyrektorzy centrów kształcenia i wychowania w Wiechlicach i Oleśnicy) udostępnił nieodpłatnie nieruchomości (o łącznej powierzchni 2.292,2 m²) podmiotom zewnętrznym, co skutkowało uszczupleniem dochodów należnych budżetowi państwa.

Kontrole NIK przeprowadzone w komendach wojewódzkich OHP oraz w podległych im 12 jednostkach organizacyjnych potwierdzają niedostateczny nadzór komendantów wojewódzkich¹⁸, m.in. w zakresie:

- a) zatrudnienia niezbędnej i odpowiednio wykwalifikowanej kadry,
- b) przestrzegania wytycznych Komendanta Głównego OHP przy powoływaniu przez kierowników podległych jednostek komisji rekrutacyjnych,
- c) kształtowania oferty nauki zawodów dostosowanych do potrzeb rynku pracy,
- d) badania efektywności działań opiekuńczo-wychowawczych wobec uczestników OHP, w szczególności przez zbieranie informacji o losach wychowanków,

NIK stwierdziła, m.in., że:

- nie zapewniono pełnej opieki psychologiczno-pedagogicznej i pielęgniarskiej w jednostkach o charakterze stacjonarnym (podległych Lubelskiemu Wojewódzkiemu Komendantowi OHP¹⁹ oraz Podlaskiemu Wojewódzkiemu Komendantowi OHP²⁰ i w CKiW w Gołdapi²¹). Brak zatrudnienia pracowników na tych stanowiskach naruszał postanowienia zarządzenia Komendanta Głównego OHP Nr 12/BOA z dnia 24 kwietnia 2008 r. w sprawie wprowadzenia „Ramowych zasad organizacji i funkcjonowania ośrodków szkolenia i wychowania OHP”²²,
- zatrudniano na stanowiskach instruktorów praktycznej nauki zawodów: technolog robót wykończeniowych w budownictwie i cukiernik (OSiW w Radzynie Podlaskim) oraz dekarz i murarz (OSiW w Zamościu), a także instruktor prowadzący zajęcia w zawodzie ogrodnik (CKiW w Gołdapi), osoby nieposiadające kwalifikacji wymaganych przepisami § 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu²³,
- w większości kontrolowanych jednostek komisje rekrutacyjno-kwalifikacyjna, które rekrutowały młodzież do jednostek organizacyjnych o charakterze opiekuńczo-wychowawczym w OHP działały w składzie

¹⁸ W Białymstoku, Kielcach, Lublinie i Olsztynie.

¹⁹ Wojewódzki Komendant nie zrealizował zalecenia pokontrolnego Komendanta Głównego OHP, dotyczącego zapewnienia uczestnikom OSiW w Zamościu opieki psychologa i pielęgniarki (Pismo z dnia 22.04.2009 r. Nr BKG-ZKW-0921/2-5/2009). Opieki psychologa nie zapewniono też w ŚHP we Włodawie.

²⁰ W Ośrodku Szkolenia i Wychowania w Wasilkowie nie zatrudniono w latach 2009-2011 psychologa.

²¹ Nie zatrudniono psychologa i pielęgniarki pomimo ujęcia takich stanowisk w planie zatrudnienia.

²² Do dnia zakończenia kontroli NIK, Wojewódzki Komendant w Lublinie nie zrealizował zalecenia pokontrolnego Komendanta Głównego OHP, dotyczącego zapewnienia uczestnikom Ośrodka Szkolenia i Wychowania w Zamościu opieki psychologa i pielęgniarki (Pismo z dnia 22.04.2009 r. Nr BKG-ZKW-0921/2-5/2009).

²³ Dz. U. Nr 244, poz. 1626.

niezgodnym z zarządzeniami Komendanta Głównego OHP w sprawie wprowadzenia zasad i wytycznych organizacyjnych rekrutacji młodzieży do jednostek organizacyjnych o charakterze opiekuńczo-wychowawczym w OHP. Do składu komisji nie powoływano m.in. przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i miejscowego ośrodka pomocy społecznej, przedstawicieli pracodawców i szkół, a zwłaszcza doradcy zawodowego, do którego zadań należało badanie predyspozycji i preferencji zawodowych rekrutowanej młodzieży. Brak w komisjach doradców zawodowych, którzy mieli badać predyspozycje i preferencje zawodowe rekrutowanej młodzieży ograniczał rzetelną realizację przepisu § 3 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie sposobu organizacji uzupełniania wykształcenia ogólnego młodzieży w OHP²⁴ oraz zdobywania przez nią kwalifikacji zawodowych (dobór formy, kierunku i poziomu kształcenia uczestników OHP powinien odbywać się z uwzględnieniem wieku, wykształcenia, cech psychofizycznych i zainteresowań uczestników OHP).

- naukę zawodu organizowano w większości przypadków w zawodach niedostosowanych do potrzeb lokalnych rynków pracy, w tym bardzo często w zawodach zaliczanych przez lokalne urzędy pracy do tzw. zawodów nadwyżkowych, tj. dających niewielkie szanse na znalezienie pracy przez absolwentów OHP (np. kucharz małej gastronomii, sprzedawca, fryzjer, krawiec, piekarz). Kontrolowane jednostki OHP prowadzące działalność opiekuńczo-wychowawczą nie podejmowały (poza dwoma przypadkami) działań zmierzających do zmiany dotychczasowej oferty nauki zawodu w celu kształcenia w zawodach bardziej dostosowanych do potrzeb rynku pracy. W większości przypadków nie prowadziły także badań w zakresie potrzeb lokalnych rynków pracy. Nie podejmowały także działań w celu pozyskania od centrów edukacji i pracy młodzieży²⁵ tych danych. Z kolei centra edukacji i pracy młodzieży z własnej inicjatywy także nie przekazywały informacji na temat potrzeb lokalnych rynków pracy do jednostek prowadzących działalność opiekuńczo-wychowawczą. Kontrola wykazała też, że w kilku przypadkach centra edukacji i pracy młodzieży nie badały i nie diagnozowały lokalnego rynku usług edukacyjnych i rynku pracy wbrew wymogom § 8 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych zadań i organizacji Ochotniczych Hufców Pracy oraz § 10 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. o tym samym tytule.
- w latach szkolnych 2008/2009, 2009/2010 wojewódzcy komendanci OHP w Lublinie²⁶ i Kielcach nie wdrożyli w pełnym zakresie obowiązku prowadzenia badania efektywności działań opiekuńczo-wychowawczych wobec uczestników OHP, w szczególności przez zbieranie informacji o losach wychowanków²⁷. W zakresach czynności komendantów hufców pracy brak było zadań dotyczących badania efektywności działań opiekuńczo-wychowawczych poprzez zbieranie informacji o losach wychowanków OHP. Brak tych badań uniemożliwiał prawidłową realizację zadań ustalonych w dokumencie „System kształcenia i szkolenia zawodowego w OHP”, wprowadzonym zarządzeniem nr 22/BKW Komendanta Głównego OHP z dnia 20 listopada 2002 r., w myśl których jednostki OHP powinny analizować przyczyny trudności łączących się z przejściem absolwentów OHP do pracy,

²⁴ Dz. U. Nr 262, poz. 2604.

²⁵ Jednostki te w oparciu o § 8 ust 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych zadań i organizacji Ochotniczych Hufców Pracy realizują m.in. zadania w zakresie badania i diagnozowania lokalnego rynku usług edukacyjnych i rynku pracy oraz wspierają w tym zakresie jednostki organizujące naukę (aktualnie § 10 ust 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych zadań i organizacji Ochotniczych Hufców Pracy).

²⁶ Na brak monitorowania losów absolwentów zwracała uwagę Komenda Główna OHP w ramach rocznych ocen działalności za 2009 i 2010 r.

²⁷ Obowiązek prowadzenia tych działań wynikał do 1 sierpnia 2011 r., z § 1 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych zadań i organizacji Ochotniczych Hufców Pracy, a od 2 sierpnia 2011 r. z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. o tym samym tytule

a także muszą dokonywać analizy, czy przygotowały ich do poruszania się na rynku pracy oraz czy są oni dość mobilni i przedsiębiorczy, a także monitorować ich rozwój zawodowy i społeczny. Działania w tym zakresie podjęto dopiero w roku szkolnym 2011/2012 po wydaniu przez Komendanta Głównego OHP „Wytycznych do organizacji i nadzoru kształcenia i wychowania w roku szkolnym 2011/2012 w OHP”, regulujących tryb działań na rzecz absolwentów OHP.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) wyprowadzenie jednolitych kryteriów szacowania kosztów nauki, pobytu i utrzymania uczestników OHP w jednostkach organizacyjnych OHP oraz dokonywanie ich analizy,
- 2) ustalenie jednolitych zasad udostępniania podmiotom zewnętrznym nieruchomości Skarbu Państwa, wykorzystywanych przez OHP,
- 3) zaktualizowanie regulaminu organizacyjnego KG OHP,
- 4) zwiększenie nadzoru w zakresie:
 - oferty zawodów, w których kształcą się uczestnicy OHP w jednostkach nadzorowanych, z uwzględnieniem szans na znalezienie zatrudnienia po ukończeniu nauki,
 - zapewnienia prawidłowych składów komisji rekrutacyjnych w jednostkach nadzorowanych, zgodnych z obowiązującymi procedurami.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r. w związku z art. 2 Ustawy nowelizującej, oczekuje przedstawienia przez Pana Komendanta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r. w związku z art. 2 Ustawy nowelizującej, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r. w związku z art. 2 Ustawy nowelizującej, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.